

Briselē, 2017. gada 11. oktobrī
(OR. en)

12913/17

FREMP 110
JAI 880
COHOM 111
DROIPEN 129
ASILE 66
JUSTCIV 228
SOC 624
SCHENGEN 61
EJUSTICE 117
DAPIX 319
ANTIDISCRIM 45
VISA 385
CULT 111

PIEZĪME

Sūtītājs:	prezidentvalsts
Saņēmējs:	Padome
Iepriekš. dok. Nr.:	12727/17
Temats:	Projekts – Padomes secinājumi par ES Pamattiesību hartas īstenošanu 2016. gadā

Pieņemšanai Tieslietu un iekšlietu padomes 2017. gada 12. oktobra sanāksmē pielikumā pievienots projekts Padomes secinājumiem par ES Pamattiesību hartas īstenošanu 2016. gadā.

Turklāt prezidentvalsts aicina ministrus pārdomāt to, kā stiprināt pamattiesību aizsardzību un veicināt izpratni par Hartu.

**PROJEKTS – PADOMES SECINĀJUMI PAR PAMATTIESĪBU HARTAS
ĪSTENOŠANU 2016. GADĀ**

I. IEVADS

1. Padome atgādina Līguma par Eiropas Savienību 2. pantu, kurā ir noteikts, ka Savienība ir dibināta, pamatojoties uz vērtībām, kas respektē cilvēka cieņu, brīvību, demokrātiju, vienlīdzību, tiesiskumu un cilvēktiesības, tostarp minoritāšu tiesības. Šīs kopīgās vērtības veido Eiropas Savienības un mūsu sabiedrību pamatu. Saskaņā ar ES Pamattiesību hartas ("Harta") 51. pantu Savienības iestādes un struktūras, kā arī dalībvalstis, kad tās īsteno ES tiesību aktus, ievēro minētajā Hartā noteiktās pamattiesības.
2. 2016. gadā tika vēl sekmīgāk nostiprināta vairāku Hartā noteikto tiesību aizsardzība, jo tika pieņemts tiesību aktu kopums: par nevainīguma prezumpciju un tiesībām piedalīties klātienē lietas izskatīšanā tiesā ¹, par juridisko palīdzību ², par procesuālajām garantijām bērniem ³, kā arī tika izveidots visaptverošs datu aizsardzības noteikumu kopums ES līmenī ⁴.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/343 (2016. gada 9. marts) par to, lai nostiprinātu konkrētus nevainīguma prezumpcijas aspektus un tiesības piedalīties klātienē lietas izskatīšanā tiesā kriminālprocesā (OV L 65, 11.3.2016., 1.–11. lpp.).

² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/1919 (2016. gada 26. oktobris) par juridisko palīdzību aizdomās turētajiem un apsūdzētajiem kriminālprocesā un pieprasītajām personām Eiropas apcietināšanas ordera procesā (OV L 297, 4.11.2016., 1.–8. lpp.).

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/800 (2016. gada 11. maijs) par procesuālajām garantijām bērniem, kuri ir aizdomās turētie vai apsūdzētie kriminālprocesā (OV L 132, 21.5.2016., 1.–20. lpp.).

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1.–88. lpp.). Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/680 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi, ko veic kompetentās iestādes, lai novērstu, izmeklētu, atklātu noziedzīgus nodarījumus vai sauktu pie atbildības par tiem vai izpildītu kriminālsodus, un par šādu datu brīvu apriti, ar ko atceļ Padomes Pamatlēmumu 2008/977/TI.

3. Padome vēlreiz apstiprina, ka pamattiesības ir pilnībā jāintegrē ES tiesību aktu un politikas sagatavošanā un izvērtēšanā itin visās politikas jomās. Tā atgādina Padomes pamatnostādnes par metodiskajiem paņēmieniem, kuri jāizmanto Padomes darba sagatavošanas struktūrās ⁵, lai pārbaudītu atbilstību pamattiesībām, un kuru mērķis ir panākt, lai pamattiesības tiktu stingrāk ņemtas vērā tiesību aktu izstrādes un politikas veidošanas procesos.
4. Padome pozitīvi vērtē Komisijas 2016. gada ziņojumu par Hartas īstenošanu ⁶, kā arī ES Pamattiesību aģentūras ("Pamattiesību aģentūra") 2017. gada ziņojumu par pamattiesībām ⁷. Šajos ziņojumos ir uzsvērti pagājušajā gadā gūtie panākumi un vēl pastāvošās problēmas, kas attiecas uz Hartas sekmīgu īstenošanu Eiropas Savienībā un dalībvalstīs.
5. Padome ņem vērā Komisijas priekšlikumu izveidot Eiropas sociālo tiesību pīlāru ⁸ – tas veidotu sistēmu turpmākajai rīcībai, kuras mērķis būtu veicināt vienlīdzīgas iespējas un piekļuvi darba tirgum, taisnīgus darba nosacījumus un sociālo aizsardzību un iekļaušanu, un gaida, kad minēto priekšlikumu apspriedīs *EPSCO* padomē 2017. gada 23. oktobrī.

II. HARTĀ MINĒTO TIESĪBU ĪSTENOŠANA PRAKSĒ

6. Padome atzīst, ka pamattiesību aizsardzība ir horizontāls jautājums, kurš attiecas uz visām ES darbības jomām, un ka šo tiesību aizsardzību praksē var īstenot tikai tad, ja to atbalsta visas ieinteresētās personas gan ES, gan arī valstu līmenī un ja ar tām notiek aktīva sadarbība. Padome atgādina, ka ir svarīgi palielināt politikas veidotāju, juristu un pašu tiesību subjektu informētību par Hartas īstenošanu gan valstu, gan arī ES līmenī. Šajā sakarībā tā atgādina, ka ir jāuzlabo digitālu rīku, piemēram, e-tiesiskuma, izmantošana un labākās prakses apmaiņa.

⁵ 5377/15.

⁶ 9511/17.

⁷ 10744/17 + ADD 1 + ADD 2.

⁸ Sk. dok. 8637/17.

7. Padome ir apņēmusies turpināt pastiprināt ES pamattiesību un cilvēktiesību politikas iekšējās un ārējās dimensijas saskaņotību ⁹.
8. Padome uzsver nozīmi, kāda Eiropas Savienības Tiesai ir Hartas interpretēšanā un īstenošanā Eiropas Savienībā un tādējādi praktiskā – minēto tiesību īstenošanā.
9. Padome atzīst, ka pēdējos 10 gados Pamattiesību aģentūrai – saskaņā ar regulu par tās izveidi ¹⁰ – ir bijusi būtiska loma uz faktiem balstītu ieteikumu un ekspertu atzinumu sniegšanā par pamattiesību jautājumiem. Padome mudina Pamattiesību aģentūru pastiprināt šo apņemšanos – gan pildot tai uzticēto uzdevumu apkopot datus par pamattiesībām, gan veicinot valdību kontaktpunktu tīklu, valsts cilvēktiesību iestāžu, pilsoniskās sabiedrības organizāciju un pilsoņu sinerģiju un sadarbību. Padome aicina Pamattiesību aģentūru strādāt kopā ar dalībvalstīm, lai atvieglotu informācijas apmaiņu par to, kāda ir labākā prakse, instrumenti un paņēmieni Hartas īstenošanā un informēšanā par pamattiesībām, vērtībām un brīvībām.
10. Starptautisko, ES un valstu tiesību sistēmā pilsoniskās sabiedrības organizācijām ir svarīga loma faktiskā pamattiesību veicināšanā un īstenošanā un kā uzraudzības struktūrām, kā arī, tām palielinot tiesību subjektu informētību par savām tiesībām un sniedzot atbalstu viņu centienos izmantot un aizsargāt savas tiesības. Lai pilsoniskās sabiedrības organizācijas varētu pildīt savus uzdevumus, tām ir jādod iespēja darboties.

⁹ Saskaņā ar ES Rīcības plānu cilvēktiesību un demokrātijas jomā (2015–2019).

¹⁰ Padomes Regula (EK) Nr. 168/2007, ar ko izveido Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūru, OV L 53, 22.2.2007., 1.–14. lpp.

a) Iekšējā drošība

11. Padome vēlreiz atkārtoti, ka drošība un pamattiesību aizsardzība ir saskanīgi un viens otru papildinoši politikas mērķi.
12. Šajā sakarā Padome uzsver, ka ļoti svarīgi aspekti ir tiesības uz privātumu un tiesības uz personas datu aizsardzību saistībā ar pasākumiem, ar kuriem tiek turpināts darbs, ko veica augsta līmeņa ekspertu grupa informācijas sistēmu un sadarbības jautājumos, saskaņā ar Padomes 2017. gada 9. jūnija secinājumiem par turpmāko virzību ar mērķi uzlabot informācijas apmaiņu un nodrošināt ES informācijas sistēmu sadarbību ¹¹.

b) Patvērums un migrācija

13. Padome atzīst, ka ir jāievēro migrantu, patvēruma meklētāju, bēgļu un personu, kas ir tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību, pamattiesības pat tad, ja migrācijas un patvēruma jomā ir steidzami risināmas problēmas. Padome piekrīt, ka ES un valstu pasākumos būtu īpaši jāņem vērā nopietnais ļaunprātīgas izmantošanas un vardarbības risks, ko, piemēram, rada kontrabandisti un cilvēku tirgotāji, ņemot vērā to, ka sievietes un bērni ir pakļauti lielākam vardarbības un diskriminācijas riskam ¹².

¹¹ 10151/2017.

¹² Skatīt, piemēram, nesenos Padomes un dalībvalstu secinājumus par bērnu migrantu aizsardzību (dok. 10085/17), kā arī Komisijas 2017. gada 12. aprīļa paziņojumu par bērnu migrantu aizsardzību (COM 2017 (211)).

c) Bērna tiesības

14. Padome uzsver, ka ir ļoti svarīgi aizsargāt bērnus un visos pasākumos, kas bērnus skar, primāri ievērot bērna interešu prioritātes principu.
15. Padome uzsver, ka, tiecoties nodrošināt bērna tiesību ievērošanu, ļoti svarīgs elements ir sadarbība un dialogs ar ieinteresētajām personām, ko var panākt jo īpaši ar labākās prakses apmaiņu, kas būtu jāpilnveido. Tā atgādina ikgadējo forumu par bērna tiesībām, neoficiālo dalībvalstu ekspertu grupu bērna tiesību jautājumos, kā arī Komisijas iniciatīvu izveidot Eiropas aizbildnības iestāžu tīklu.

d) Rasisma un ksenofobijas apkarošana

16. Padome atzinīgi vērtē pasākumus, ko koordinē Komisijas Augsta līmeņa grupa rasisma, ksenofobijas un citu neiecietības veidu apkarošanas jautājumos. To skaitā ir Rīcības kodeksa cīņai pret nelikumīgiem naidīgiem izteikumiem tiešsaistē īstenošanas uzraudzība ¹³, cietušajām personām sniegtā atbalsta pastiprināšana, ar naida noziegumiem saistītu datu reģistrēšanas un vākšanas metožu pilnveidošana, cīņa pret nelikumīgu naida runu tiešsaistē, medijpratības un kritiskās domāšanas veicināšana, citu kultūru izpratnes veicināšana ar izglītības palīdzību. Šādā kontekstā prezidentvalsts Maltas rīkotā konference "Atbildes naratīvi: kā atbalstīt pilsoniskās sabiedrības centienus ar efektīviem, pozitīviem naratīviem cīnīties pret naida runu tiešsaistē", kas notika 2017. gada 6. un 7. aprīlī, apstiprināja, ka visām ieinteresētajām personām, proti, plašsaziņas līdzekļiem, interneta platformām un publiskajām iestādēm, ir gan vairāk jāsadarbojas, gan jāuzņemas apjomīgāki pienākumi.
17. Padome ar interesi gaida Pamattiesību aģentūras veiktā apsekojuma *EU-MIDIS II* rezultātus – tā mērķis bija izvērtēt pēdējos piecos gados notikušās izmaiņas to cilvēku pamattiesību aizsardzībā, kuriem ir imigrantu vai etnisko minoritāšu izcelsme.

¹³ Pieejams šeit:
http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/files/hate_speech_code_of_conduct_en.pdf

e) Vardarbība pret sievietēm

18. Padome atzinīgi vērtē to, ka 2017. gadā Komisijas rīkotais pamattiesību kolokvijs būs veltīts sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības veicināšanai: tā būs iespēja pievērsties sieviešu iespēju veicināšanai ekonomikā un politikā, sieviešu tiesībām sabiedriskās un privātās dzīves jomās un cīņai pret visu veidu vardarbību, kas vērsta pret sievietēm; šādas vardarbības apkarošanai būs veltītas arī mērķtiecīgas darbības visa gada garumā ¹⁴.
19. Padome vairākkārt ir paudusi apņemšanos novērst un izskaust visu veidu vardarbību pret sievietēm un vardarbību ģimenē. Šajā sakarā Padome atgādina tās nesen pieņemtos lēmumus ¹⁵ par to, lai tiktu parakstīta Konvencija par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu (Stambulas konvencija), un tādējādi pausto nodomu minēto konvenciju noslēgt. Padome aicina dalībvalstis, kuras minēto konvenciju vēl nav ratificējušas, to izdarīt.

f) Plašsaziņas līdzekļu plurālisms

20. Padome atzinīgi vērtē to, ka plašsaziņas līdzekļu plurālisms un demokrātija bija centrālie jautājumi 2016. gada pamattiesību kolokvijā, kā arī pēc tam plānotajās turpmākajās darbībās. Tā atzinīgi vērtē to, ka arī prezidentvalsts Igaunija šim jautājumam veltīja lielu uzmanību neoficiālajā ekspertu seminārā "Plašsaziņas līdzekļu plurālisms un tiesiskums digitālajā laikmetā", kas notika 2017. gada 12. jūlijā saistībā ar gatavošanos Padomes ikgadējam dialogam par tiesiskumu.

¹⁴ Sk. https://ec.europa.eu/info/events/sustainable-development-goals/2017-annual-colloquium-fundamental-rights-2017-nov-20_it

¹⁵ Padomes Lēmums (ES) 2017/865 un Padomes Lēmums (ES) 2017/866.

g) ES pievienošanās ECTK

Padome joprojām ir apņēmusies panākt ES pievienošanos Eiropas Cilvēktiesību konvencijai, ar ko nostiprinās Savienības kopīgās vērtības, palielinās ES tiesību efektivitāti un uzlabos pamattiesību aizsardzības saskaņotību Eiropā. Padome aicina Komisiju ātri pabeigt Eiropas Savienības Tiesas aktualizēto juridisko jautājumu analīzi, lai to pēc tam varētu izskatīt Padomē.
